

dygtig udvikling, og som derfor må og skal fastholdes, selv om det indimellem jo unægtelig er en sej kamp.

Partnerskabet drejer sig så i første omgang om, at de rige lande skal bistå de fattige med nedbringelse af fattigdommen, så miljønedbrydning kan undgås på grund af rene fattigdomsproblemer. De, der som nogle af os har oplevet og set Nepal fra oven og den jorderosion, som følger af fattigdomsproblemer og terrassebrug, og de, der har oplevet afskovning og ørkendannelse i den del af Afrika, der ligger på grænsen af Sahara, vil vide, hvad jeg taler om.

Men det er også et spørgsmål om, at de rige lande bistår de fattige med miljøgenopretning, f.eks. sådan som Danmark er i gang med i Bolivia, hvor man har taget miljøet som direkte sektorindsats. Og så er det altså også et spørgsmål om, at de rige lande går foran med miljøindsatsen hos dem selv for at sænke den globale miljøbelastning og skaffe det råderum, som er nødvendigt, for at de fattige lande kan løse deres fattigdomsproblemer.

Det er nødvendigt, at vi starter hos os selv, og at vi gør vores egne vælgere og indbyggerne i den rige verden klart, at der her er en opgave. Det er nødvendigt, at vi erkender, at miljøproblemerne er grænseoverskridende. Og det er nødvendigt, at vi erkender, at vi skal løse dem i fællesskab med resten – dvs. den mindre velstående del – af verden. Det er det partnerskab, som er så vigtigt.

Derfor skal vi selvfølgelig fastholde de internationale bistandsforpligtelser. Først og fremmest forpligtelsen til internationalt at nå de 0,7 pct. af BNI, uanset hvor langt vi måtte være fra det i dag, og uanset at udviklingen er gået den gale vej.

Vi skal fastholde gældseftergivelsesinitiativerne, hvor man jo nu heldigvis kan se, at f.eks. Verdensbanken også engagerer sig aktivt.

Og vi skal specielt sikre, at der er fair handelsrelationer. Vi er tilbøjelige til at tro, at frihandel er et mantra i sig selv, som løser alle problemerne. Det gør det ikke. Det ved vi efter WTO's dannelse, og vi bør minde hinanden om, at vi stadig væk har en Marrakechforpligtelse, som ikke er indløst. Men vi bør altså også minde dele af EU-fællesskabet om, at det ikke nytter noget at føre bistandspolitik med den ene hånd, hvis man fører landbrugspolitik og andre politikker, som ødelægger virkningen af bistandspolitikken, med den anden hånd.

Danmark har sådan set en pæn rekord efter Rio. Vi har fastholdt og nået den ene procent af BNI i bistandsindsatsen. Vi har vægtet miljødelen af Danidas indsats højere. Vi har startet en miljø- og katastroferamme, som når den halve procent af BNI i 2002, og efter en vis tøven i visse dele af Folketinget er der nu heldigvis bred opbakning til også denne indsats. Og vi har introduceret gældslettelser på 1 mia. kr. til håbløst forgældede tredjeverdenslande.

Vi har desuden fortsat en aktiv dansk miljøpolitik med omlægning til økologisk drift, med begrænsning af CO₂-udslip, med forsøg på at skaffe rent vand og med stop for eksport af produkter og anvendelsesmetoder, som vi ikke selv ville acceptere. Det sidste er vi måske nået knap så langt med, som vi burde; det er der netop erkendte eksempler på.

Men dette rimelig gode forløb skal først og fremmest følges op af en holdningsændring, for det er det, som i sidst ende skal give vores indsats i Folketinget den tyngde, som gør, at det er naturligt for den enkelte dansker at gå ind i det. Det skal være sådan, at man vælger rigtigt, når man står i supermarkedet, og det skal være sådan, at man vælger rigtigt, når man som direktør sidder ved bestyrelsesbordet i Cheminova, og at man gør det på rygmarven, og at det ikke er noget, man behøver at være i tvivl om.

Det partnerskab, som jeg har talt om tidligere, er sådan set det, vi har prøvet at realisere med den danske indsats, og det bør lægge betydelig vægt på det, som i Riokonferencens sprogbrug kaldes den lokale Agenda 21-opfølgning. Vi kender enkelte eksempler herhjemme, som er virkelig fremragende. Jeg behøver kun at pege på Albertslund Kommune. Der gøres allerede meget, men der kunne gøres meget mere. Vi er på dette punkt langt fra vejs ende, men det viser noget om den fælles forpligtelse ved det partnerskab, der bør være tale om.

Lad mig så blot nævne tre områder, som vi også fra radikal side mener er aldeles afgørende i forbindelse med opfølgningen i New York. Det vigtigste er nok den sikring af, at Rioprocesen nu også rummer energiområdet. Der er næppe noget, der er så vigtigt for at sikre en løsning af fattigdomsproblemerne i den tredje verden, som det, at man samtidig får gjort noget ved energiproblemerne. Og det drejer sig altså ikke om at lægge elektricitetsforsyning ud i den mindste afkrog af de mindste landsbyer i områderne syd for Sahara. Det drejer sig i høj grad om at sikre alternative vedvarende energiforsyningsmulig-